

ONKRUID

1944 - 2024

ONKRUID

1944 – 2024

ELLE WERNERS

COLOFON

ONKRUID 1944 – 2024

Opmaak en cover + gedichten zijn van mijn hand

© P. Brenninkmeijer-Werners 2024

MIJN OUDERS TROUWDEN OP 16 OKTOBER 1940. MIJN ZUS EN IK
WERDEN GEBOREN IN DE OORLOG. OP 11-11-1944 KWAM ER OOK
NOG EEN 'BEVRIJDINGSKINDJE' BIJ: (OVERLEDEN IN 2008). NA DE
OORLOG: MIJN BIJZONDERE BROER (1947) EN HEKKENSLUITER
'KRUIMEL' (1948) MIJN OUDERS: NEDERLANDERS DIE DE OORLOG
HEBBEN MEEGEMAAKT. NA ENIG ZOEKEN EN NAVRAGEN KWAM IK
DANKZIJ MIJN JONGSTE ZUS HET DAGBOEKSCHRIFTJE VAN MIJN
VADER OP HET SPOOR. VERVOLGENS KREEG IK DE KOPIETJES, DIE
MIJN OUDSTE ZUS VOOR MIJ VERZORGDE. KEURIG GEDRUKT, MAAR
BIJNA ONLEESBAAR. IK WAS RAZEND NIEUWSGIERIG NAAR DE
INHOUD. ZE DEED ER EEN BRIEFJE BIJ: 'PAPA HEEFT HET OP TWEE
NOTITIEBLOKJES GESCHREVEN, EN HEEFT DAT LATER (T/M BLZ. 20)
IN EEN SCHRIFTJE OVERGESCHREVEN. EÉN GEDEELTE ZAT NOG MET
EEN NIETJE VAST, ANDERE VELLETTJES ZIJN LOS. IK GA ZE SORTEREN
NA KOPIËRING...' MET POTLOOD GESCHREVEN OP - DEELS
GELINEERD - DEELS RUITJESPAPIER -. VEEL TEKSTEN WAREN
DOORGESTREEPT. ENKELE LOSSE BLAADJES MAAKTEN HET LASTIG
OM DE VOLGORDE TE BEPALEN; EN BIJNA NERGENS GEDATEERD! IN
TEGENSTELLING TOT HET NAUWGEZET BIJGEHOUDEN DAGBOEK VAN

EEN STADGENOOT. ZO KWAM IK TOEVALLIG HET BOEKJE TEGEN VAN DE BOSSCHENAAR JOS VERSTRAETEN. GESCHREVEN IN EXACT DEZELFDE PERIODE: 'STORM OVER DEN BOSCH'. DAGBOEK OVER DE EINDSTRIJD VAN DE BEVRIJDING VAN 'S-HERTOGENBOSCH. EIGEN BEHEER, 1944. JOS VERSTRAETEN WOONDE AAN DE CITADELLAAN. OP DEZELFDE DAG BEGINNEN BEIDEN HUN VERSLAG. 9 SEPTEMBER 1944. NA HET VERLOOP VAN DE MIDDAG BESCHREVEN TE HEBBEN GAAT JOS OP BLZ. 4 VERDER MET: 'KORT VOOR ACHT UUR, DAT IS HET TIJDSTIP, WAAROP DE BURGERS VAN DE STRAAT MOETEN, WORDEN BEKENDMAKINGEN AANGEPLAKT: 'MORGEN OM 7 UUR MOETEN ALLE MANNEN VAN 18 TOT 45 JAAR ZICH MELDEN OP HET STATIONSPLEIN. SCHOPPEN EN HOUWELN DIENEN MEEGEBRACHT TE WORDEN'. MIJN VADER SCHRIJFT IN ZIJN VERSLAG OVER DEZELFDE MAATREGEL: 'MET SCHOP EN PIKHOUWEEL...' JOS: 'OP DE HOEKEN VAN DE STRATEN GROEPT DE BEVOLKING BIJEEN EN BESPREEKT DEZE NIEUWE TERREURMAATREGEL. AL SPOEDIG WEET MEN, WAAR HET OM GAAT: STELLINGEN MAKEN ACHTER DE MAAS, WAARSCHIJNLIJK IN ZALTBOMMEL. MET EEN EXTRA-TREIN ZULLEN DE MANNEN ERHEEN GEBRACHT WORDEN'. OP BLZ. 5 GAAT HIJ VERDER MET: 'PRACHTIGE WOLKENFORMATIES DRIJVEN STATIG OVER HET WIJDE BRABANTSE LAND. MAAR VÓÓR HET STATION VERZAMELT ZICH TEGEN ZEVEN UUR IN DE MORGEN EEN OPGEWONDEN MENIGTE. EEN PAAR HONDERD MAN TUSSEN DE 18 EN 45 JAAR HEEFT ZICH GEMELD OP DE OPROEP, WELKE GISTERAVOND LAAT BEKENDGEMAAKT IS. DE REST VAN DE MANNELIJKE BEVOLKING VAN DEN BOSCH HEEFT ZICH 'GEDRUKT'. MIJN VADER SCHRIJFT: 'NIEMAND GING! EN VERDEROP, DE DUITERS HOUDEN NIET VAN HALVE MAATREGELEN EN ZE ZIEN ER GEEN BEEN IN OM, (WANNEER ZE TE WEINIG MANNEN GERONSELD HEBBEN), DE REST GEWOON VAN STRAAT OP TE PIKKEN'. EVEN VERDEROP: 'EEN VOORAANSTAAND PERSOON IS GEDOOD EN ER ZULLEN ZES NEDERLANDERS GEFUSILLEERD WORDEN. VOLGENS MEDEDELINGEN UIT GOEDE BRON MOETEN HET ER VEEL MEER GEWEEST ZIJN.' OOK OP DINSDAG 24 OKTOBER BESCHRIJFT JOS DE GEBEURTENISSEN. VERSLAG VAN JOS: 'VANNACHT IS HET WEL DE ERGSTE NACHT